

Askov i bevægelse - Arkitekturpolitik

Bevaring og fornyelse af Askov

Debatmøde 24. august 2021

Askov Bylaug

Henrik Stjernholm Arkitekt MAA – STJERNHOLMARKITEKTUR.dk

Velkommen til debatmødet Else Flansmose - Askov Bylaug

1. Hvad er baggrunden for mødet
2. Oplæg ved Henrik Stjernholm
3. Kaffe
4. Debat
5. Afrunding
6. Tak for i aften

Indlæg - Henrik Stjernholm

1. Hvad er Askovs DNA
2. Eksempler på det vellykkede og det mindre heldige i Askov – renoveringer, nybyggeri, byrum, offentlige anlæg og design, træer mv.
3. Hvor er Askovs DNA truet i dag
4. Hvad har en bevidst arkitekturpolitik betydet i Vejle Kommune
5. Hvad kan Vejen Kommune og Askov Bylaug gøre i samarbejde med borgerne for at styrke identiteten og attraktionen i Askov – 10 forslag til handlinger

Højskolen

STJERNHOLMARKITEKTUR

Højskolen

STJERNHOLMARKITEKTUR

Højskolen

STJERNHOLMARKITEKTUR

Højskolen

STJERNHOLMARKITEKTUR

Højskolen

STJERNHOLMARKITEKTUR

Højskolen

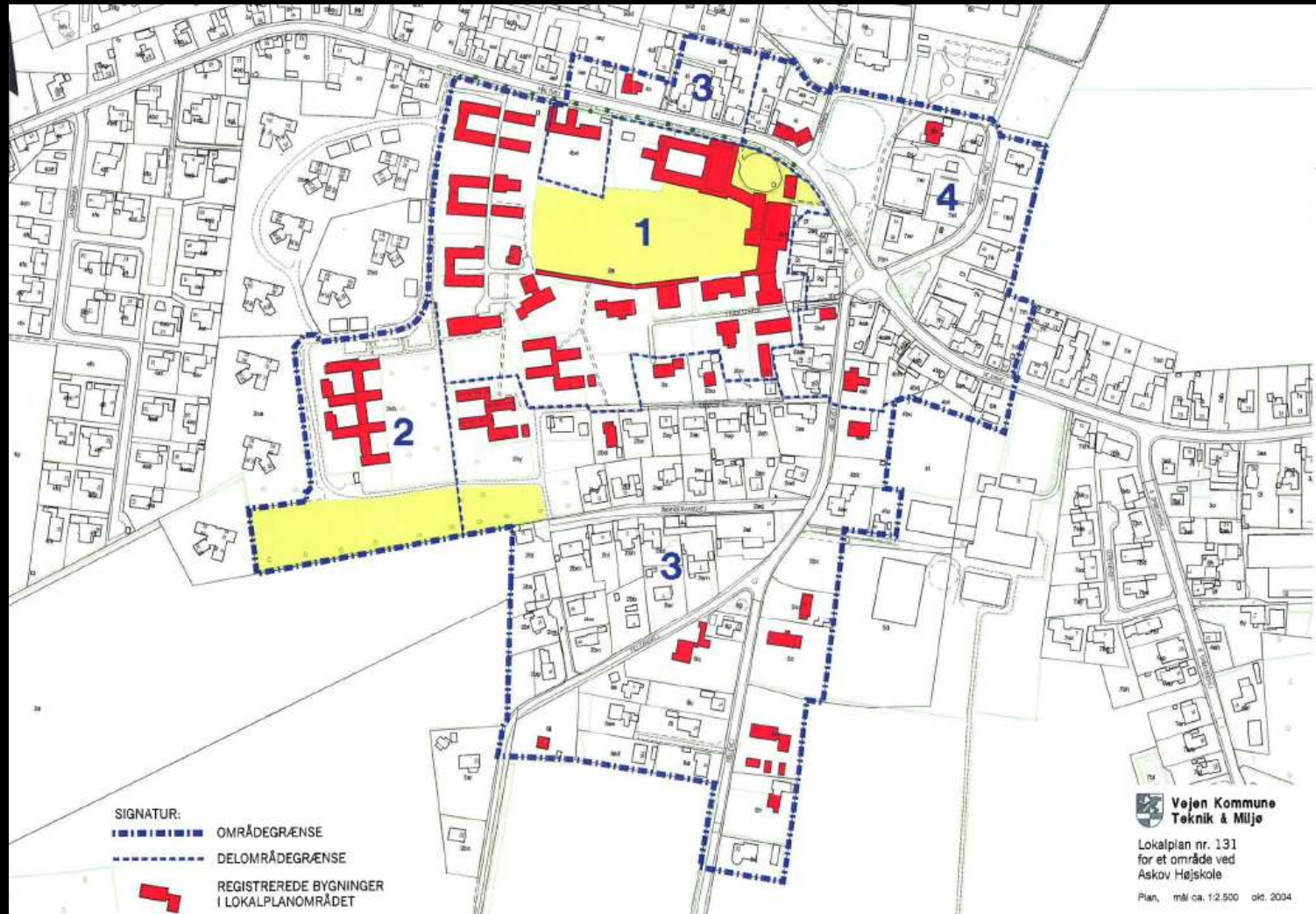
STJERNHOLMARKITEKTUR

Askovs DNA

1. Højskolen
2. Slynget vejforløb gennem byen
3. Meget grønt præg i Askov
4. Varieret arkitektur og bevaringsværdig kulturarv
5. Flot område ved Torvet og gadekæret
6. Fine samlede bebyggelser ved efterskolen, musikskolen og boligforeningen
7. Fine offentlige bygninger – højskolen, kirken, La Cour museet m.fl.
8. Store grønne områder helt ind til byen
9. Mere almindelige parcelhusområder, skole og idræt.

Lokalplan 131 - 2004

Lokalplan 131 - 2004

§7

Bebyggelsens ydre fremtræden

1. Ingen form for skiltning og reklamering må finde sted. Byrådet kan dog tillade henvisningsskiltning i delområde 1 og 2, skiltning i delområde 4 og i delområde 3 ved virksomheder, som etableres i henhold til §3, stk. 5.
2. Til udvendige bygningssider og tagflader skal anvendes materialer, som sikrer en udformning af høj kvalitet hvad angår arkitektur og indpasning i forhold til omgivelserne.

§8

Bevaring af bebyggelse

1. I tilknytning til lokalplanen er der udarbejdet en registrant for den til højskolemiljøet hørende del af bebyggelsen i Askov.

Inden for lokalplanområdet må bygninger ikke nedrives, ombygges eller på anden måde ændres med mindre Vejen Kommune giver tilladelse hertil.
2. Ved ombygning og renovering af bygninger skal der anvendes materialer og bygningsdetaljer, der svarer til de oprindelige eller tilsvarende tidstypiske materialer.

Meget kortfattede bestemmelser i lokalplanen, der ikke giver vejledning til borgeren og heller ikke giver kommunen mulighed for at fastholde de gode intentioner i lokalplanens bilag. Bestemmelserne er ikke præcise nok.

Hvorfor er det vigtigt at fokusere på kulturarven i Askov

Realdania rapport om kulturarv 2018:

Kulturarv er med til at skabe identitet, tilhørsforhold og endda stolthed hos borgerne. Derfor er det vigtigt at løfte og udvikle de potentialer, der findes rundt omkring i landet – både i hovedbyer og landdistrikter. Når kommunerne aktiverer kulturarven som ressource, styrker det den lokale sammenhængskraft og skaber samtidig værdi, der rækker ud over bygrænsen.

1. Realdania undersøgelse i flere kommuner: prisen for bevaringsværdige boliger er 30 procent højere end andre boliger (gennemsnit)
2. i kulturmiljøer med mange bevaringsværdige bygninger er værdien af de øvrige bygninger 13 procent højere (gennemsnit)

God renovering

STJERNHOLMARKITEKTUR

God renovering

STJERNHOLMARKITEKTUR

God renovering

STJERNHOLMARKITEKTUR

God renoveringer

STJERNHOLMARKITEKTUR

God renovering

STJERNHOLMARKITEKTUR

God renovering

STJERNHOLMARKITEKTUR

God renovering

STJERNHOLMARKITEKTUR

God renovering

STJERNHOLMARKITEKTUR

Mindre god renovering

STJERNHOLMARKITEKTUR

Mindre god renovering

STJERNHOLMARKITEKTUR

Mindre god renovering

STJERNHOLMARKITEKTUR

Mindre god renovering

STJERNHOLMARKITEKTUR

Mindre god renovering

Nye byggerier - Møllevej

STJERNHOLMARKITEKTUR

Nye byggerier - Møllevej

Nye byggerier - Møllevej

Nye byggerier – Askov Kirkevej

STJERNHOLMARKITEKTUR

Nye byggerier - Maltvej

STJERNHOLMARKITEKTUR

God omdannelse - Snedkergården

STJERNHOLMARKITEKTUR

Nyere byggerier - Melvangvej

STJERNHOLMARKITEKTUR

Ribe Byferie – nyt byggeri i gammel by

STJERNHOLMARKITEKTUR

Vigtige bygninger

Fine vejforløb - Vangevej

STJERNHOLMARKITEKTUR

Fine vejforløb - Studiestræde

S T J E R N H O L M A R K I T E K T U R

Byudstyr og drift af fællesområder

STJERNHOLMARKITEKTUR

Byudstyr og drift af fællesområder

STJERNHOLMARKITEKTUR

Byudstyr og drift af fællesområder

Byudstyr og drift af fællesområder

Byudstyr og drift af fællesarealer

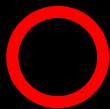

Byudstyr og drift af fællesområder

S T J E R N H O L M A R K I T E K T U R

Lokalplan 312 – Askov Nedergaard

Tilpasning til området omkring højskolen – bevaring af bygninger, fællesfunktioner mv.

Nyt boligområde med åben-lav og tæt-lav bebyggelse.

Debatmøde 7.okt. 2019

Hvor er Askovs DNA truet

1. Forringelser af de eksisterende bygninger – måske gode byggeteknisk, men de rammer skævt i arkitekturen.
2. Nybyggeriet rammer ikke Askovs sjæl – både mht. landsbyens struktur og varierede arkitektur.
3. Der mangler arkitektonisk kvalitet i de offentlige byrum.
4. En lidt lemfældig holdning til drift og vedligeholdelse af de offentlige arealer.

Vi forlader Askov for en stund og ser på
Vejle Kommune, men vender tilbage til Askov

Olafur Eliasson - Fjordenhus

Arkitekturpolitik i Vejle Kommune

Den første arkitekturpolitik i DK i 1997

- Fokus på arkitektur som overordnet ramme, tænk arkitektur først, den rigtige kvalitet på rette sted
- Arkitektonisk kvalitet er også bæredygtighed, verdensmål
- Tænke arkitektur som proces
- Tænk arkitektur ind i alle planer, bygninger og anlæg – by og land, byrum, natur - offentlige og private projekter
- By og byliv for mennesker
- Gøre arkitektur forståelig for borgere, børn og unge, politikere, erhverv mv. - aktørinddragelse
- Fokus på at skabe vækst - ligger uden for lovene
- Sætte plan og arkitektur i system – ”gør det let”

MYNDIGHED & KONFLIKTLØSNING HER GØR VI DET LOVLIGT

STAT

LOVE
PLAN, MILJØ,
BYGGERI mv.

Kommuneplan
Lokalplaner
Miljøvurdering
Klima

Byggetilladelser
Miljøgodkendelser
Vandplaner
Naturbeskyttelse

Statslig kontrol

KOMMUNE

Konstitueringsaftale

Politikker

Mål for fagudvalg

Budgetter -
opfølgning

Virksomhedsplaner

Vi opfinder egne
regler, fortolkninger

Strategier

DIALOG & "LEGEPLADS" & UDVIKLINGEN LIGGER HER

OFFENSIV PLANLÆGNING

Sæt barren højt

Udviklingsplaner
Strukturplaner
Bydelsplaner
Landsbyplaner

Klima
Bæredygtighed
Verdensmål
Arkitektur i fokus
Iværksætter

Offentligt - privat
samarbejder
Opsøge investorer

VÆRKTØJSKASSE

Visionsdrevet
innovation
Studieture
Bylaboratoriet
Workshops
Borger inddragelse
Udviklingsprojekter
Forsøg

Netværkssamarbejde
nationalt/internationalt
Konkurrencer

Branding/formidling
Det midlertidige

Den blandede by og bylivet "Spaghettibyen" med og uden krydderi

Bryggen og Søndertorv – oplevelser i midtbyen

Belysning – tryghed og stemning i byrum

SØNDERÅ - SØNDERBRO

BYRUM OG LYS I BYEN NØRRETORV

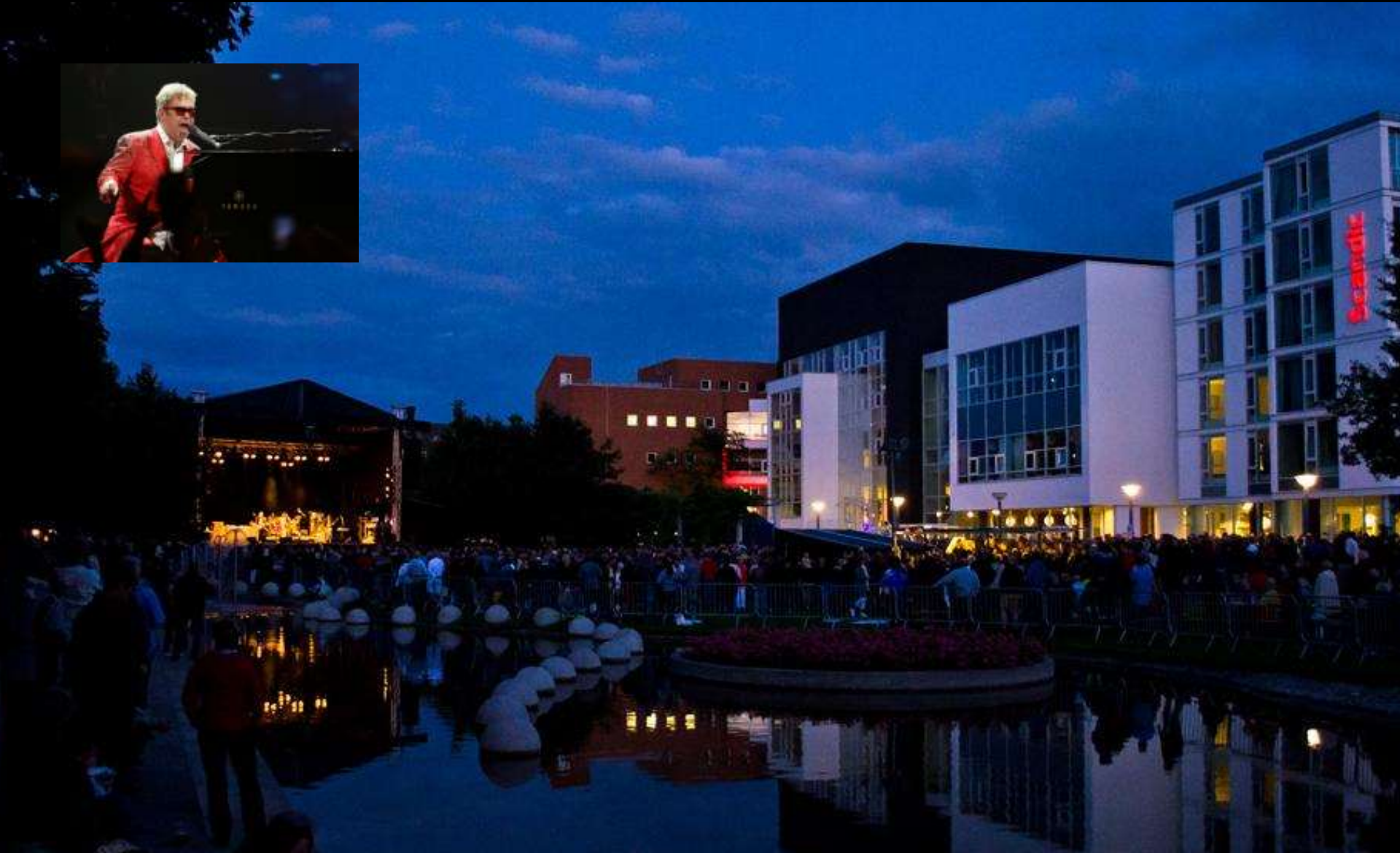

T J E R N H O L M A R K I T E K T U R

MIDLERTIDIGT BYRUM

Vejle Musikteater - BYPARKEN

Mariaparken- bevægelse og mødested

Parkeringshuse – indpasset og med kunst

Spinderihallerne - INNOVATION

STJERNHOLMARKITEKTUR

Bølgen – Arkitektkonkurrence
Første udbud af grund i DK til signalarkitektur –
efter landsbykirkerne og Chr. IV

Havnebo – Østerbo – 119 lejligheder

Temaplan for mindre landsbyer

Forslag godkendt i Byrådet den xx.xx.xxxx
Offentligt fremlagt fra den xx.xx.xxxx
Indsigelsesfrist den xx.xx.xxxx

Nyt liv i gamle huse

Planlægning i landsbyer

JELLING MONUMENTERNE – LANDSKAB SOM VERDENSARV

VÆRKTØJSKASSEN - FORENKLING

10 vigtigste emner - f.eks. vedr.

Borgermøder og workshops

Skilte og facader

Byggesag - manual

Projektbehandling - manual

Vejskilte

Gadebelysning

Digital lokalplan skabelon

LAR

Grønne tage

Solceller

Det åbne land

osv.

Borgere og erhvervsliv

BORGERE OG ERHVERVSLIV

Gør det interessant at være borger

- ◎ Involver i planlægning, workshops mv.
- ◎ Brug gode ideer – borgerdrevet innovation
- ◎ Giv lokalråd en rolle - med økonomi
- ◎ Fortæl om din kommune, arkitektur, by, kulturmiljø, natur mv.
- ◎ Arkitekturens Dag
- ◎ Børn og unge – forretningsudvikling, innovation
- ◎ Skab stolthed og begejstring

Citylab – involver unge i byplanlægning
Workshops, dialog, prototyper og inspiration

Medborgerskab – samskabelse –
kommunikation - innovation

Kommuneplan
Folkemøde som tilløbsstykke

Involver dig i din by – workshops og folkemøder

BORGERNE

80 gymnasieelever

Vejle 2050 Vision

Borger workshop

Politikerne

POLITIKERNE

Gør det interessant at være politiker

- ◎ Klar driften med få problemer, hæv dagsorden-niveauet
- ◎ Drøfte visioner som fast punkt på dagsordenen
- ◎ Kend din kommune – kom rundt i kommunen
- ◎ Skab begejstring – sælg din kommune
- ◎ Tag med på guidede ture, snak med borgerne
- ◎ Arkitekturens Dag – tema med plan og arkitektur
- ◎ Studietur en gang om året – arkitektur og strategi

Arkitekturs dag - Vejleprisen

Guidede ture – fortællinger og dialog

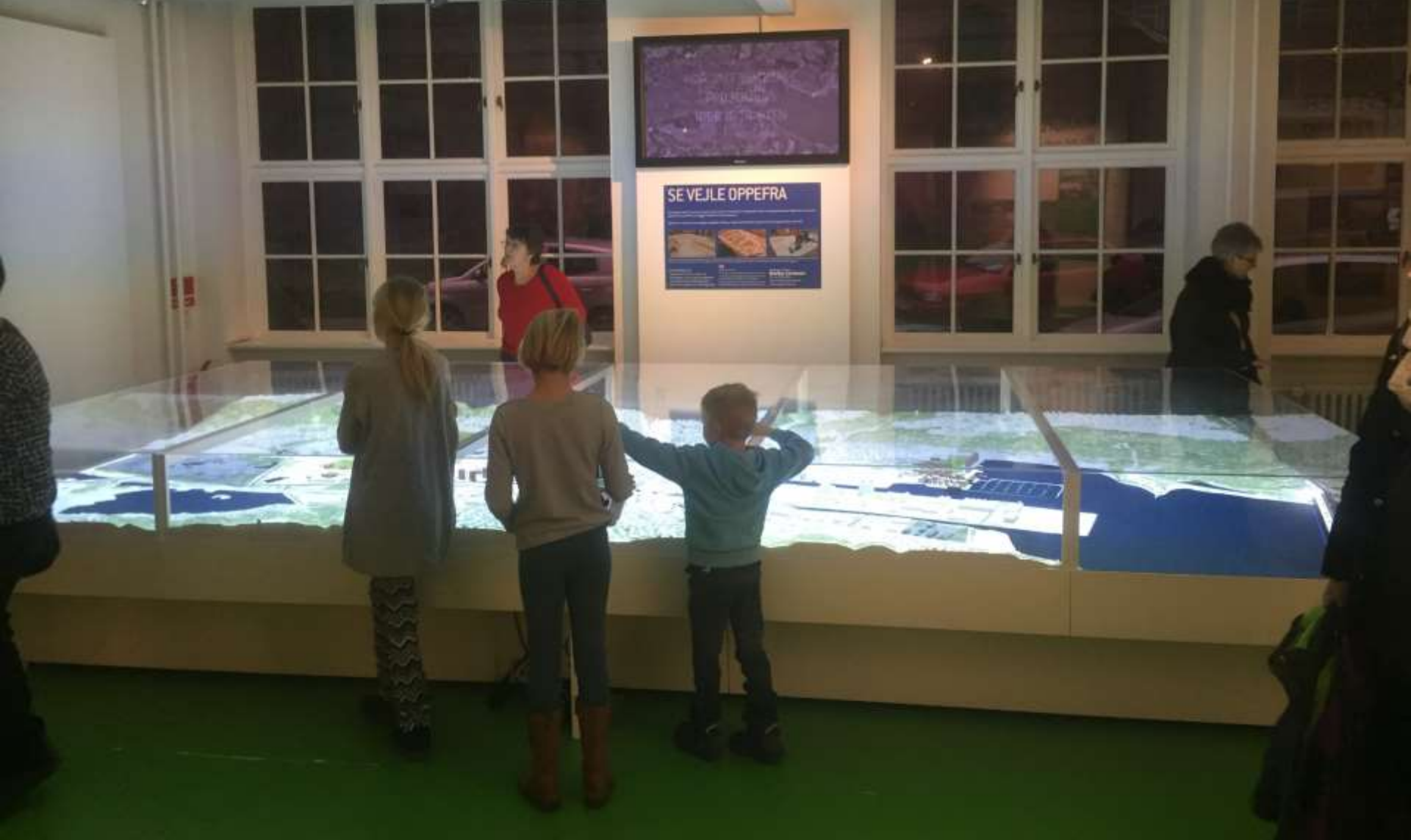

Arkitekturbesøgende fra ind- og udland

Formidling

Vejledninger – arkitekturpolitik 1997

Bylaboratoriet

FORMIDLING

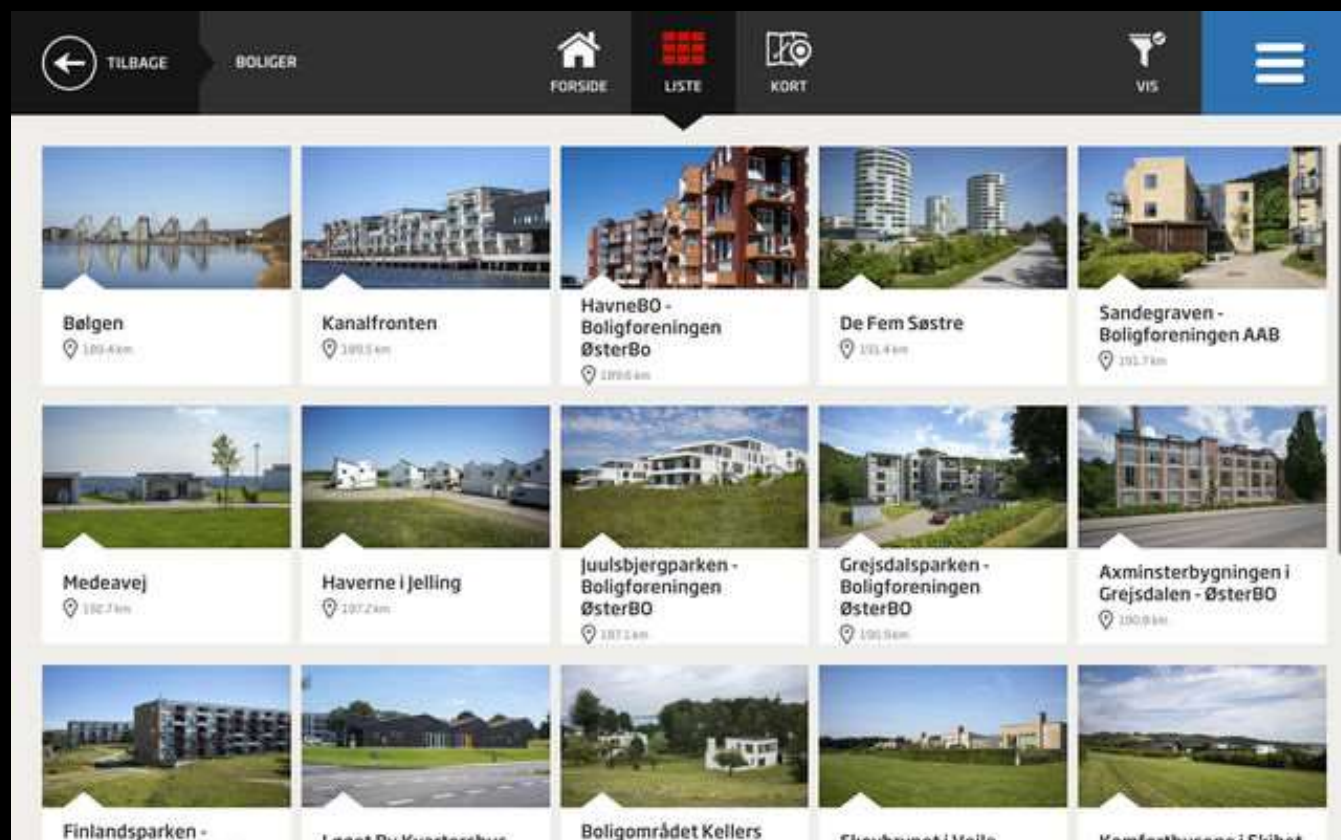
Guidede byture

ARKITEKTURGUIDE VEJLE

App, hjemmeside og bog – 2017

Gratis app: arkitekturguide vejle

Hvad har arkitekturpolitikken betydet i Vejle

- En meget mere interessant kommune – bygninger, gader og pladser, parker, kulturarv, almene boliger, institutioner, landsbyer, landskab, klima mv.
- Store private investeringer i spændende byggerier
- Flere indbyggere – 1.000 til 1.700 om året.
- Større involvering i planlægning for alle
- Branding som en arkitektur kommune – turisme, mere internationalt kendt for arkitektur
- Politikerne får flere gode oplevelser
- Flere spændende udfordringer som ansat

Arkitekturpolitik er som parcour

Arkitekt MAA Henrik Stjernholm, StjernholmArkitektur.dk

Tilbage til Askov

STJERNHOLMARKITEKTUR

10 forslag til handlinger

1. Lav en ny byregistrering – hvad er Askovs DNA.
2. Lav en registrering af de bevaringsværdige bygninger – evt. efter SAVE metoden for at få dem ind i Kulturstyrelsens system FBB (Fredede og Bevaringsværdige Bygninger) – det er digitalt, så det er let at finde.
3. Dialogmøde med borgere, ejere, håndværkere, arkitekter mv. – hvad vil I opnå sammen.

10 forslag til handlinger

4. Lav formidlingsmateriale rettet mod Askov på hjemmeside mv. – de gode eksempler på f.eks. vinduer og tag – lav guidede gåture i byen.
5. Lav en ny lokalplan, der kan sikre det, I gerne vil.
6. Lav en byudvikling i et byområde, der tager udgangspunkt i Højskoleområdets struktur og karakter. Det vil være unikt i DK - søg fonde til en arkitekt-konkurrence og mulig realisering.

10 forslag til handlinger

7. Følg op i kommunens administration, sæt en fast medarbejder på Askov – plan, byggeri, vej.
8. Lav et ”bysyn” en gang om året, hvor kommunen og Bylaug mødes i Askov for se på ”tingenes tilstand” – planer og drift.
9. Lav en arkitekturpris, der sætter fokus på de gode eksempler – det kunne Askov Bylaug stå for sammen med kommunen.
- 10. Lav en arkitekturpolitik for hele Vejen Kommune – sæt fokus på den arkitektoniske kvalitet – der er udvikling og økonomi i det.**

Tak for ordet
Så er der pause og kaffe

S T J E R N H O L M A R K I T E K T U R